

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на

Мая Пенкова Андасорова,

докторант към Катедра „Музика“

Факултет по науки за образованието и изкуствата

СУ „Св. Климент Охридски“

на тема:

„ИНТЕГРАЛЕН ПОДХОД И МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО

ПО МУЗИКА В 4. КЛАС“

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“
в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално
направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на
обучението по музика)

Автор на становището: проф. дпн Марияна Булева-Петрова
Катедра „Музика“, Педагогически факултет,
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Дисертационният труд на Мая Пенкова Андасорова е насочен към защита, като са спазени всички изисквания от *Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България* и *Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“*. Представеният текст и научни публикации покриват Минималните национални изисквания, което е видно от справката за изпълнение на наукометричните показатели.

Дисертацията съдържа увод, четири глави, заключение, литература и приложения в общ обем от 207 страници, от които основният текст е 188 страници. Библиографията включва 90 източника.

Мая Андасорова несъмнено притежава респектираци компетентности и силни мотиви за разработването на тема, свързана с методиката на обучението по музика и интегративния подход. Тя е съавтор на учебниците по музика от 1. до 4. клас и съответните Книги за учителя на издателство „Рива“, а това означава, че познава в дълбочина законовата уредба, учебната документация, както и учебното съдържание по предмета Музика. Същевременно в нейния богат професионален педагогически стаж

важно място заемат личните ѝ наблюдения и опит като практикуващ педагог и ръководител на проект за иновативно училище през последните четири години. Това ѝ дава възможност да проведе емпирично изследване с голяма извадка: експериментална група са 90 ученици от IV клас, завършващи начално образование в иновативното 7.СУ „Св. Седмочисленици“, София, а контролна – 68 ученици, завършващи начално образование в СУ „Иван Вазов“, Стара Загора. Следователно авторката разполага със стабилна теоретична информираност и изключително ползотворен емпиричен материал, което е предпоставка за сериозните постижения и резултати, до които води научната разработка.

Акцент в дисертационния труд е интегралният подход в обучението. По оригиналния замисъл на М. Андасорова той обединява три взаимно допълващи се компонента: *мултидисциплинарни проблемно-базирани уроци, проектни дейности и наблюдения в извънучилищна обучаваща среда*, като интегрира знания от различни учебни предмети и научни области. В увода дисертантката изразява своята убеденост, че „тази интегрална методика на педагогическо взаимодействие изгражда по-цялостна и по-пълна картина на явленията и процесите, разкрива в дълбочина причинно-следствени връзки, формира способност за самостоятелно, аналитично и критично мислене, подкрепя личностното развитие на учениците, изгражда умения за работа в екип, съдейства за избягване на едностранчивото и ограничено поднасяне на знанието, редуването на учебни предмети и пристрастеността към факти и теории“ (с. 6). Мащабно изразената теза е разгърната целенасочено и аргументирано и е безусловно защитена с резултатите от емпиричното педагогическо изследване.

Дисертационната разработка впечатлява с богатата си методология: аналитичен, синтетичен, сравнителен метод, анкетно проучване, педагогическо и научно наблюдение, интерактивни методи, тестово изследване и статистически методи за обработка на емпирични резултати. Разработва се и се апробира авторски инструментариум (Kahoot тест) за измерване и оценка на знанията, уменията и компетентностите в областта на музиката в края на четвърти клас.

Трите компонента на предложения модел за интегрален подход са представени убедително в стройната и логична структура на текста, като се въвеждат поэтапно с цялостната методика на тяхното осъществяване: *3.2.1 Методически насоки за създаване и реализиране на интегрален подход при провеждане на интердисциплинарни проблемно-базирани уроци; 3.2.2 Методически насоки за създаване и реализиране на интегрален подход при осъществяване на наблюдения в*

изнесена извънучилищна обучаваща среда; 3.2.3 Методически насоки за създаване и реализиране на интегрален подход при организация и провеждане на проектни дейности по музика като част от направление изкуства. За убедителното експониране на проблемно-базираните уроци съдействат и важните приложения 1 и 2, чрез които читателят може да проследи начина на провеждане на съответния тип занятие.

Хипотезата на изследването се проверява чрез експеримент, проведен в три етапа. Резултатите от експеримента убедително я потвърждават – по всеки от 16-те изследвани показателя постиженията на учениците от експерименталната група, в която са приложени интегралният подход и иновативна методика за преподаване на музика, са категорично по-високи и измерването им демонстрира устойчива положителна тенденция.

Поздравявам авторката и за това, че в хода на своето изследване е съумяла да актуализира изследователския предмет, приобщавайки и проблема за преподаването в дистанционна среда, тъй като „През последните две години дневният ред на обществото ни се пренарежда от епидемията на COVID-19“ (с. 178). Впрочем възникналата ситуация с дистанционното обучение се оказа предизвикателство за докторантите, планирали в предходен етап своите емпирични педагогически изследвания. Но същевременно това се превърна в допълнителен критерий за иновативно мислене, за бърза и адекватна научна реакция, за умение да се анализират и систематизират проблемите и тенденциите в съвременното образование. Дисертантката блестящо демонстрира тези свои качества в четвърта глава на труда.

В края на Заключението М. Андасорова предлага обобщение в девет пункта, което бих искала да открия специално. То притежава мащабност и предлага реалистична стратегия за модерно образование чрез децентрализация, гъвкави творчески решения, споделяне на добри практики с акцент върху междупредметните връзки и развиване на техните компетентности на учениците.

Въз основа на казаното дотук давам своята висока положителна оценка на дисертационния труд. Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на *Мая Пенкова Андасорова* образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по музика), за което убедено ще гласувам!

май 2022

Автор на становището:

проф. дн Марияна Булева